

Meddelanden från Riksskatteverket

Utg. av Skattentytt, Leksand, tel. 0247-104 30 • Ansvarig utg. : Regeringsrådet Sigvard Berglöf

Serie I ang. direkt skatt

Motsvarar Riksskatteverkets meddelanden RSV Dt och Riksskatteverkets förhandsbesked mm RSV/FB Dt (Direkt skatt — Taxering)

Nr 6 1986 - Årg. 16

Riksskatteverkets anvisningar m m om beskattning av värde av fri bostad, värde av produktuttag m m vid inkomst av jordbruksfastighet att tillämpas vid 1987 års taxering;

RSV Dt
1986:7

Utkom från trycket
den 6 februari 1987

Riksskatteverket (RSV) har med stöd av 3 § förordningen (1970:752) med instruktion för riksskatteverket beslutat meddela följande anvisningar m m för beskattning av värde av fri bostad, värde av produktuttag m m vid inkomst av jordbruksfastighet att tillämpas vid 1987 års taxering.

1 Inledning

Allmänt om lagstiftningen m m

Värdet av bostadsförmån, värdet av produkter m m skall enligt anvisningarna till 42 § kommunalskattelagen (KL) beräknas efter det pris, som gäller i orten.

Till intäkt av jordbruksfastighet hänföres allt som kommit ägaren eller brukaren tillgodo av fastighet som taxerats såsom jordbruksfastighet, t ex värde av bostad enligt 21 § KL. Till bostad hänföres icke endast vad den skattskyldige för sådant ändamål tillgodogjort sig för sin, sin familjs och sina personliga tjänares räkning utan även vad han använt för egen bekvämlighet och trevnad, såsom gästrum, simbassäng, badhus, stall och garage för personligt behov, jaktstuga m m enligt anvisningarna till samma lagrum.

2 Värde av fri bostad

Värdet av hyresfri bostad för ägare eller brukare av jordbruksfastighet skall i första hand beräknas med ledning av i orten gällande hyrespris.

Anvisningar:

På ort utan egentlig hyresmarknad värderas bostadsförmånen i regel till viss procent av den del av taxeringsvärdet som belöper på bostadsbyggnaden.

För varje bostadsbyggnad beräknas förmånsvärdet till ett belopp motsvarande för helt år räknat

- 10 procent av den del av bostadsbyggnadsvärdet som inte överstiger 100 000 kr,
- 6 procent av den del av bostadsbyggnadsvärdet som överstiger 100 000 kr men inte 200 000 kr, samt
- 3 procent av den del av bostadsbyggnadsvärdet som överstiger 200 000 kr.

RSV Dt 1986:7

Förmånsvärdet avrundas nedåt till helt 100-tal kr.

Bostadsförmånsvärdet avser bostad i inte uppvärmt skick men inkluderar eventuella avgifter för sophämtning, sotning, vatten och slamtömning.

Bostadsbyggnad kan vid fastighetstaxeringen ha upptagits till en 50-procentig värdenivå (främst när flera bostadsbyggnader förekommer på jordbruksfastighet). Till grund för beräkning av förmånsvärde för sådan bostadsbyggnad bör läggas det dubbla bostadsbyggnadsvärdet.

I de fall då förmånsvärde skall beräknas för två eller flera bostadsbyggnader vilka disponeras av samma ägare eller brukare beräknas förmånsvärdet efter de sammanlagda taxerade bostadsbyggnadsvärdena i 100-procentig värdenivå.

Det beräknade förmånsvärdet får jämkas med skäligt belopp om bostaden eller del därav uthyrs eller disponeras av anställd. Följande beräkningsgrunder kan tillämpas.

Exempel:

Taxerat bostadsbyggnadsvärde	200 000 kr
Bostadsyta	200 kvm
Uthyrd del (i detta fall avses uthyrning till utomstående under hela året)	50 kvm
Förmånsvärde (10 % av 100 000 + 6 % av 100 000)	16 000 kr
Reducering för uthyrd del ($50/200 \times 16\,000$)	—4 000 kr
Jämkat förmånsvärde	12 000 kr

Den omständigheten att bostadsbyggnaden på jordbruksfastighet använts endast som fritidsbostad utgör inte skäl för reducering av bostadsförmånens värde. Även om sådan bostad på sin karaktär som fritidsbostad används endast under mindre del av året reduceras normalt inte bostadsförmånens värde.

Om bostadsbyggnadsvärde åsatts under hänsynstagande till särskilda förhållanden (t ex K-märkt byggnad, slottsbyggnad) eller om bostadsbyggnad varit obebodlig eller under väsentlig ombyggnad eller det i övrigt framstår som uppenbart att ett procentberäknat förmånsvärde avsevärt (25 %) avviker från vad som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt, får bostadsförmånsvärdet beräknas efter prövning i det enskilda fallet.

3 Värde av produktuttag

Anvisningar:

I hushållet använda produkter från jordbruket redovisas — vad avser kvantiteter — med ledning av den skattskyldiges anteckningar om uttag. Värderingen sker efter ortens pris. För de

vanligaste varuslagen kan nedanstående tabell tjäna till ledning.

RSV Dt 1986:7

Varuslag	Kvantitet	För den som är redovisnings-skyldig till mervärdeskatt		För den som inte är redovisnings-skyldig till mervärdeskatt	
		å-pris, kr	Norm-värde,	å-pris, kr	Norm-värde,
Potatis	90 kg	1:80	160	2:15	190
Kött	20 kg	35:20	700	43:50	870
Fläsk	35 kg	26:20	920	32:30	1130
Mjök och prod därav	200 l	3:00	600	3:80	760
Ägg			200		250

Värdena avser normaluttag för en vuxen person. För barn i skolåldern, vilka i regel äter skolmåltid reduceras normvärdet till två tredjedelar av värdet för vuxna och för barn under skolåldern till hälften av samma värde. För barn under 1 år beräknas inte något värde av uttag.

4 Värde av elektrisk ström för privat bruk

Anvisningar:

För bostad på jordbruksfastighet — ej eluppvärmd — med den vanligast förekommande elektriska utrustningen kan värde av elektrisk ström för privat bruk normalt beräknas till minst 2 000 kr/år.

5 Telefonkostnader för privat bruk

Anvisningar:

Om den skattskyldiges totala kostnader för telefon (inkl TV-avgift) belastat jordbruket skall viss del härav hänföras till privata levnadskostnader och återföras till beskattning. Normalt bör den privata andelen kunna beräknas till minst 1 800 kr/år.

6 Avdrag för kost

Anvisningar:

Avdrag för kost till driftspersonal i jordbruket bör för varje person i regel medges med 39 kr/dag.

Det förutsätts, att värdet av produktuttag från jordbruket för

RSV Dt 1986:7

kost åt driftspersonal upptagits som intäkt på jordbruksbilagan.

Dessa anvisningar m m tillämpas vid 1987 års taxering.

RSV Dt
1986:8

Riksskatteverkets anvisningar m m om avdrag för kostnad för resor mellan bostad och arbetsplats

Utkom från trycket
den 17 november 1986

Riksskatteverket (RSV) har med stöd av 3 § förordningen (1970:752) med instruktion för riksskatteverket beslutat meddela följande anvisningar m m om avdrag för kostnad för resor mellan bostad och arbetsplats.

1. Allmänt om lagstiftningen m m

RSV har med stöd av förordningen (1981:345) med bemyndigande för riksskatteverket att meddela föreskrifter för beräkning av avdrag för bilresor meddelat föreskrifter om avdrag för kostnad för resor med bil mellan bostad och arbetsplats (RSFS 1986:15).

Rätten till avdrag för kostnad för resor mellan bostad och arbetsplats regleras i punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (KL). Enligt anvisningarna till 22 och 29 §§ KL skall punkt 4 av anvisningarna till 33 § KL även gälla för inkomstslagen jordbruksfastighet och rörelse.

2. Allmänna principer

2.1 Övergripande bestämmelse

Enligt punkt 4 första stycket av anvisningarna till 33 § KL medges avdrag för "skälig kostnad" för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från bostaden, att man behövt anlita och även anlitat särskilt forskaffningsmedel.

Anvisningar:

Det i lagtexten uttryckta "skälighetsrekvisitet" utgör i varje inkomstslag grund för bedömningen av om avdrag skall medges och av avdragets storlek.

2.2 Allmänna kommunikationsmedel

Anvisningar:

Som skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen bör i regel anses lägsta kostnad för resa under beskattningsåret med tillgängligt allmänt kommunikationsmedel, såsom järnväg, spårväg eller buss.

Avdrag för resor med allmänt kommunikationsmedel bör medges bara om avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen uppgår till minst 2 kilometer.

2.3 Avdrag för resor med annat färdmedel än allmänt kommunikationsmedel

2.3.1 Avdrag för resor med bil

Enligt punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 33 § KL medges skattskyldig, som använder bil för resor mellan bostad och arbetsplats i stället för allmänna kommunikationsmedel, avdrag för bilkostnader för samtliga de dagar som bilen används för sådana resor om

- a) vägvståndet mellan bostaden och arbetsplatsen uppgår till minst 5 kilometer och
- b) det av omständigheterna klart framgår, att användandet av bil i stället för allmänt kommunikationsmedel regelmässigt medför en tidsvinst på minst två timmar eller
- c) om oavsett avstånd och tidsvinst bilen används i tjänsten under minst 160 dagar för år räknat och bilen körs minst 300 mil i tjänsten för år räknat.

Använder den skattskyldige bilen i tjänsten under mindre än 160 dagar men minst 60 dagar och därvid kör minst 300 mil i tjänsten för år räknat medges avdrag för de dagar som bilen används i tjänsten.

Anvisningar:

Med uttrycket "används i tjänsten" förstås att bilen faktiskt nyttjats för tjänsteresa.

Vid beräkning av det antal dagar som skattskyldig använt bil i tjänsten skall hänsyn tas till om det varit praktiskt möjligt att använda bilen hela eller endast del av året. Som exempel på omständigheter som kan föranleda att man godtar även färre antal dagar än de ovan angivna kan nämnas att den skattskyldige på grund av sjukdom, militärtjänstgöring, utlandsvistelse eller liknande varit förhindrad att arbeta hela året eller att anställningen varat endast del av året.

2.3.2 Avdrag för resor med motorcykel

Anvisningar:

Skattskyldig, som använder motorcykel för resor mellan bostad och arbetsplats i stället för allmänna kommunikationsmedel, medges avdrag för kostnader för motorcykel om

- a) vägvståndet mellan bostaden och arbetsplatsen uppgår till minst 5 kilometer och
- b) det av omständigheterna klart framgår, att användandet av motorcykel i stället för allmänt kommunikationsmedel regelmässigt medför en tidsvinst av minst två timmar.

2.3.3 Avdrag för resor med bil eller motorcykel

Anvisningar:

Även om både bil/motorcykel och allmänt kommunikationsmedel använts för resa mellan bostad och arbetsplats måste de båda förutsättningarna (avstånd och tidsvinst) vara uppfyllda.

RSV Dt 1986:8

I så fall medges skäligt avdrag för kostnad för bil/motorcykel förutom avdrag för resa med allmänt kommunikationsmedel.

Om allmänt kommunikationsmedel saknas bör skattskyldig, som använder bil/motorcykel för resor mellan bostad och arbetsplats, medges skäligt avdrag för kostnad för bil/motorcykel oavsett tidsvinst, under förutsättning att avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen uppgår till minst 2 kilometer.

Saknas allmänt kommunikationsmedel för endast viss del av sträckan mellan bostad och arbetsplats, får avdrag för kostnad för bil/motorcykel beräknas för hela sträckan, om delsträckan mellan bostad och allmänt kommunikationsmedel uppgår till minst 5 kilometer. Är delsträckan mellan bostad och allmänt kommunikationsmedel kortare än 5 kilometer men minst 2 kilometer, kan avdrag medges dels för resor med bil/motorcykel på denna sträcka, dels för resa med allmänt kommunikationsmedel på sträckan i övrigt. Är delsträckan mellan arbetsplats och allmänt kommunikationsmedel minst 2 kilometer får avdrag för kostnad för bil/motorcykel beräknas för hela sträckan.

Beräkning av tidsvinsten sker med utgångspunkt i den sammanlagda tidsvinsten för fram- och återresan. För skattskyldig med flera fasta arbetsplatser eller med flera arbetspass per dygn är det dock den sammanlagda tidsvinsten per dygn, som uppnås genom att använda bil/motorcykel mellan bostad och arbetsplats som avses.

Vid beräkning av tidsvinsten bör hänsyn tas även till den tid, som går åt för att uppsöka parkeringsplats och gå till och från parkeringsplatsen, samt till den trafikintensitet som råder vid den tid då resan företas.

Däremot beaktas inte tidsvinst som beror på att den skattskyldige, i syfte att undvika körning under rusningstid, kommer till eller lämnar arbetsplatsen (arbetsorten) vid annan tidpunkt än vad som är motiverat med hänsyn till arbetstidens förläggning. Kravet på tidsvinst kan inte heller anses vara uppfyllt om en skattskyldig med flexibel arbetstid (s k flexitid) tjänar minst två timmar endast genom att förlägga arbetstiden på visst sätt. Med uttrycket flexibel arbetstid bör förstås sådan arbetstid som ger den anställde rätt att självständigt bestämma sin ankomst/avgångstid till respektive från arbetsplatsen inom flexitidens ram.

Vid resor med bil/motorcykel och allmänt kommunikationsmedel, då sådant saknas på viss delsträcka, beräknas den uppnådda tidsvinsten genom att jämföra tiden för enbart resor med bil/motorcykel med den sammanlagda tiden för resor med bil/motorcykel och allmänt kommunikationsmedel.

Skattskyldig som har alternativa möjligheter att anlita allmänna kommunikationsmedel skall som jämförelse vid tidsvinstberäkningen använda det färd sätt och den färdväg som ter sig naturlig.

2.3.4 Avdrag för resor med moped eller cykel

Anvisningar:

Avdrag för kostnad för resor med moped eller cykel medges endast om avståndet mellan bostad och arbetsplats uppgår till minst 2 kilometer. Om moped eller cykel används för del av sträckan mellan bostad och arbetsplats medges avdrag för kostnad för moped eller cykel om denna delsträcka är minst 2 kilometer.

Har moped använts för del av sträckan mellan bostad och arbetsplats medges avdrag för denna delsträcka.

Om cykel använts för del av sträckan till och från arbetsplatsen medges ändå avdrag för kostnad för cykel som om cykel använts för hela resan.

3. Avdrag för kostnad för annat färdmedel än allmänt kommunikationsmedel

3.2 Avdrag för bil

I RSVs föreskrifter (RSFS 1986:15) anges att avdraget för resor med bil uppgår till 10:20 kr för varje körd mil t o m 1 000 mil per år och för körsträckor därutöver till 6:70 kr för varje körd mil.

Anvisningar:

Den omständigheten, att den skattskyldige använder en stor bil och hans kostnader därför blir högre än de angivna beloppen, bör inte medföra att avdrag medges med högre belopp än nyss sagts.

Om samma bil nyttjats av flera skattskyldiga vid olika tillfällen för resor mellan bostad och arbetsplats medges avdrag för de första 1 000 milen av den sammanlagda körsträckan med 10:20 kr per mil och för sträckor därutöver med 6:70 kr per mil.

Avdraget bör — om inte särskilda omständigheter föranleder annat — minskas med ersättning från medåkande. Avdraget per mil behöver dock inte minskas med mer än en fjärdedel för varje medåkande.

3.2 Avdrag för motorcykel

Anvisningar:

Avdragsbeloppet för resor mellan bostad och arbetsplats med motorcykel uppgår till 5:10 för varje körd mil t o m 1 000 mil per år och för körsträckor därutöver till 3:35 kr för varje mil.

3.3 Avdrag för moped

Anvisningar:

Avdragsbeloppet för resor mellan bostad och arbetsplats med moped uppgår till 2:80 kr för varje mil.

RSV Dt 1986:8 3.4 Avdrag för cykel

Anvisningar:

Avdragsbeloppet för resor mellan bostad och arbetsplats uppgår till 250 kr per år.

3.5 Redovisning av reseersättning

Anvisningar:

Om den skattskyldige får ersättning från arbetsgivaren för sina resor mellan bostad och arbetsplats, och avdrag yrkas för kostnader för sådana resor, skall ersättningen alltid tas upp som skattepliktig intäkt. Om erhållen ersättning överstiger de under 3.1 – 3.4 angivna schablonbeloppen medges ändå inte avdrag med mer än respektive schablonbelopp. I den mån ersättningen är undantagen från skatteplikt medges inte avdrag för de resekostnader som ersättningen är avsedd att täcka, även om dessa kostnader är högre än ersättningen. Ersätter arbetsgivaren den skattskyldige för resa med taxi mellan bostaden och arbetsplatsen, trots att allmänt kommunikationsmedel finns, medges avdrag med det ersatta beloppet om resan företagits mellan kl 23.00 och 6.00.

4. Avdrag vid handikapp o d

Anvisningar:

Om skattskyldig på grund av hög ålder, sjukdom eller handikapp måste använda bil för resor mellan bostad och arbetsplats, bör avdrag för bilkostnader medges oavsett avstånd och tidsvinst. Avdraget bör i så fall – i den mån detta är fördelaktigare för den skattskyldige – medges med den del av de faktiska, totala bilkostnaderna under året, som belöper på körningar till och från arbetsplatsen.

Om den skattskyldige har förmån av helt eller delvis fri bil bör avdraget, i dessa fall, beräknas till den del av förmånsvärdet för helt fri bil som motsvaras av resorna mellan bostad och arbetsplats i förhållande till det totala privata nyttjandet. Om exempelvis bilen totalt utnyttjas 1 500 mil för privat bruk, varav 1 000 mil avser resor mellan bostad och arbetsplats, får avdrag medges med två tredjedelar av förmånsvärdet för 1 500 mil.

5. Avdrag i inkomstlagen jordbruksfastighet och rörelse

Enligt anvisningarna till 22 och 29 §§ KL skall avdrag för kostnad för resa mellan bostad och arbetsplats i inkomstlagen jordbruksfastighet och rörelse medges enligt bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § KL.

Anvisningar:

För avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats i inkomstlagen jordbruksfastighet och rörelse tillämpas anvisningarna m m i detta meddelande. Detta innebär att avdrag medges med de

belopp som följer av punkterna 2.2, 3 och 4 ovan.

Rörelseidkare och jordbrukare som beräknat kostnader för bil i jordbruket/rörelsen med ledning av antalet totalt körda mil, skall till privat körda mil även räkna resorna mellan bostad och arbetsplats.

RSV Dt 1986:8

Dessa anvisningar m m tillämpas vid 1987 års taxering

Riksskatteverkets anvisningar m m om beskattning av vissa naturaförmåner m m att tillämpas vid 1987 års taxering¹

**RSV Dt
1986:9**

Riksskatteverket har med stöd av 3 § instruktionen (1970:752) för riksskatteverket beslutat meddela följande anvisningar m m för beskattning av vissa naturaförmåner m m.

Utkom från trycket
den 23 mars 1987

1 Gällande bestämmelser

1.1 Beskattningsregler

Enligt 32 § 3 mom fjärde stycket kommunalskattelagen (KL) samt p 3 tredje stycket av anvisningarna till nämnda lagrum skall förmån av mindre värde som lämnats i annat än pengar inte tas upp som intäkt, om det kan antas, att förmånen inte är avsedd att utgöra direkt ersättning för utfört arbete. Vid bedömning om förmånen skall tas upp som intäkt skall hänsyn tas till det sammanlagda värdet av de förmåner av detta slag som den skattskyldige fått från samma arbetsgivare (uppdragsgivare). Vid beräkning av det sammanlagda värdet skall även beaktas förmåner från personalstiftelse, som hör till arbetsgivaren. Hänsyn skall också tas till den inbesparing i normala levnadskostnader, som förmånen kan ha inneburit. För att förmånen skall vara skattefria krävs vidare, att den inte kan jämföras med lön eller pension. Förmånen skall syfta till att skapa trivsel i arbetet eller också grunda sig på sedvänja inom det yrke eller den verksamhet, som det är fråga om. Har den skattskyldige möjlighet att avstå från förmånen mot ersättning i pengar, bör förmånen i regel betraktas som skattepliktiga. Motsvarande gäller om den skattskyldige genom sitt arbete kunnat disponera över egendom eller på annat sätt fått en förmån som inneburit en inte ringa inbesparing i de personliga levnadskostnaderna.

Anvisningar:

Förmån i form av obligation, aktie, presentkort eller liknande värdehandling betraktas inte som naturaförmån utan anses jämförbar med kontanta medel.

Vid bedömning om skatteplikt för en viss förmån föreligger är utan betydelse om rätten till förmånen grundas på kollektivavtal eller på individuell överenskommelse med arbetsgivaren.

¹Jfr RSV Dt 1985:16

RSV Dt 1986:9 1.2 Regler om uppgiftsskyldighet

I KL saknas regler om beloppsgräns för beskattning av naturaförmåner. Vad gäller uppgiftsskyldigheten finns en bestämmelse i 37 § taxeringslagen (TL), som rör arbetsgivares skyldighet att lämna kontrolluppgift. Enligt undantag i 37 § 1 mom punkt 1 f) TL behöver arbetsgivare inte lämna uppgift om naturaförmåner vilkas sammanlagda värde, efter avdrag för ersättning, uppenbarligen inte överstiger 600 kr för ett helt år räknat. Denna inskränkning i uppgiftsskyldigheten gäller inte om förmånen i sin helhet skall anses som skattepliktig intäkt, se 2.3 och 2.3.1.

För fåmansföretag gäller särskilda regler om uppgiftsskyldigheten, se 2.2.2.

2 Olika slag av naturaförmåner

Bestämmelsen i 32 § 3 mom fjärde stycket KL (se 1.1) tillkom för att underlätta för stora löntagargrupper att upprätta deklaration och hade dessutom till syfte att förenkla taxeringskontrollen. De praktiska skäl som motiverade regelns tillkomst har föranlett RSV att indela naturaförmånerna i tre grupper. RSV lämnar nedan exempel på de vanligast förekommande förmånerna, som ingår i de olika grupperna.

Anvisningar:

Grupp I utgörs av förmåner som inte bör anses skattepliktiga. Grupp II avser förmåner vilkas skatteplikt beror av värdet och grupp III förmåner som alltid bör anses skattepliktiga.

2.1 Förmåner som inte bör anses som skattepliktiga (grupp I)

Anvisningar:

Till denna grupp hänförs förmåner av obetydligt ekonomiskt värde för mottagaren, så som trivselförmåner. Hit räknas även vissa förmåner, vilkas värde visserligen kan vara större, men som enligt praxis inte ansetts skattepliktiga och därför även i fortsättningen bör undantas från beskattning.

Exempel

- fria överdrags- och skyddskläder och fri tvätt av sådana,
- förfriskningar under arbetet (kaffe o d) som inte kan anses som måltid,
- sedvanliga rabatter åt anställda vid inköp av varor och tjänster, som ingår i arbetsgivarens varusortiment eller produceras av arbetsgivaren, se 2.3.

Anvisningar:

Med sedvanlig rabatt avses rabatt som lämnas på en sedvanlig inom yrket eller verksamheten och som i princip är tillgänglig

för hela företagets personal. En förutsättning för att rabatten i skattehänseende skall anses som sedvanlig, dvs skattefri, är att den ligger på en rimlig nivå. Vad som i det enskilda fallet skall avses med rimlig nivå går inte att avgöra generellt. Rabatterna varierar i olika branscher och från tid till annan. För att kunna godta rabatten som sedvanlig krävs därför att den inte är större än vad den anställde som kund eller personalen som grupp skulle kunna utverka på annat håll. Vid denna bedömning måste övervägas om försäljnings-, sortiments- och personalpolitiska skäl påverkar rabattens storlek. En ytterligare förutsättning för att rabatten i skattehänseende skall anses som sedvanlig är att den avser endast normala inköp av varor och tjänster för den anställdes och hans familjs egen konsumtion. Detta får särskild betydelse vid inköp av kapitalvaror.

Exempel

- sedvanliga gåvor från arbetsgivare med karaktär av personalomkostnader, t ex klocka, medalj eller gåva av annat slag med huvudsakligen personligt värde, som lämnas efter längre tids anställning, se 3.2.2,
- fritt utnyttjande av arbetsgivaren tillhandahållna lokaler med tillhörande utrustning för motion och motionsidrott samt fritt tillhandahållande av enklare klädustrustning försett med arbetsgivarens reklamtryck, såsom T-shirts och träningsoveraller för den anställdes personliga bruk.

Anvisningar:

Med lokaler, som tillhandahålls av arbetsgivaren för motion och motionsidrott, avses förutom arbetsgivarens egna lokaler även förhyrd lokal eller förhyrd tid avseende kollektivt utnyttjande för motsvarande ändamål. Skattefriheten bör avse endast sådan motion och motionsidrott som kan utövas med utrustning (idrottsredskap) av enklare slag. En förutsättning för skattefriheten bör vara att förmånen är tillgänglig för företagets hela personal och att den anställde inte kan få belopp motsvarande avgift eller annan kostnad direkt utbetalad till sig. Förmån i form av dyrbarare utrustning avseende idrottsredskap eller kläder, entréavgifter till idrottsevenemang eller startavgifter i tävlingar av olika slag omfattas inte av undantaget från beskattning.

Exempel

- fri/subventionerad TV-licens, tidning eller tidskrift om förmånen har ett direkt samband med arbetsgivarens produktion.

Anvisningar:

Fri/subventionerad TV-licens, tidning eller tidskrift bör inte anses som skattepliktig förmån om denna har ett direkt samband med arbetsgivarens produktion av program resp tidning-

RSV Dt 1986:9

ar, t ex fri TV-licens för anställda vid Sveriges Radio AB och dess dotterbolag. För skattefrihet bör gälla att den anställda inte kan få belopp motsvarande avgiften utbetalat direkt till sig. Förmånen av fri/subventionerad dagstidning som anställd i ett tidningsföretag erhåller från annat tidningsföretag bör även omfattas av undantaget från beskattning.

Exempel

- fria resor för järnvägspersonal och deras familjer,
- fri/subventionerad måltid för lärare m fl med tillsynsskyldighet eller motsvarande ansvar för barn under skolmåltid eller i samband med s k pedagogisk måltid.

Anvisningar:

Med lärare m fl i exemplet ovan avses förutom lärare även annan personal vid skola, förskola, dag- och fritidshem som under arbetstid utövar tillsyn av barn under skolmåltid eller har ansvar för måltiden genom deltagande i s k pedagogisk måltid. Skattefrihet för kostnadsfri eller subventionerad måltid gäller endast vid tillsyn av skolmåltid eller vid deltagande i s k pedagogisk måltid. För annan personal med subventionerad lunch gäller särskilda anvisningar (RSV Dt 1985:15).

Exempel

- fri kost för elev, som genomgår lärlingsutbildning enligt förordningen (1980:533) om försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning eller yrkesintroduktion enligt förordningen (1980:534) om försöksverksamhet med introduktionsprogram och yrkesintroduktion knutna till gymnasieskolan, om han inte erhåller högre ersättning än som utgår enligt studiestödslagen (1973:349).

2.1.1 Arbetsgivarens uppgiftsskyldighet

Arbetsgivaren är inte skyldig att lämna uppgift om förmåner som tillhör grupp I. Gäller förmånen rabatt eller gåva bör observeras att sådan förmån under vissa förutsättningar är skattepliktig, se 2.3 och 3.2.2. I så fall föreligger uppgiftsskyldighet för förmånen.

2.2 Förmåner vilkas skatteplikt beror av värdet (grupp II)

Anvisningar:

De förmåner som hänförs till denna grupp bör anses skattefria endast om deras sammanlagda värde inte överstiger 600 kr för helt år räknat. Det bör observeras, att sammanläggning sker inte bara av förmåner som erhållits från en och samma arbetsgivare utan även av förmåner från personalstiftelse, som hör till arbetsgivaren.

Med personalstiftelse avses i detta sammanhang — dvs enligt 32 § KL — inte enbart personalstiftelse som utformats enligt den s k tryggandelagen (SFS 1967:531). En personalstiftelse (eller annan juridisk person) bör anses höra till en arbetsgivare om den tillkommit genom arbetsgivarens medverkan och dess ändamål är att tillgodose intressen för i huvudsak de anställda, förutvarande anställda eller efterlevande till dessa.

Vid beräkning av förmånernas sammanlagda värde tas inte hänsyn till förmåner som hör till grupp I eller grupp III.

Har förmån som hör till grupp II lämnats endast under del av inkomståret, t ex vid nyanställning, deltidstjänstgöring, tjänstgöring på annan ort, sjukdom m m, skall skatteplikten bedömas med hänsyn till vad värdet normalt skulle ha varit om förmånen hade lämnats under hela året. Har förmån exempelvis lämnats under halva inkomståret föreligger skatteplikt om värdet av förmånen överstiger 300 kr.

Exempel

- subventionerad kost, såsom lunch till nedsatt pris, se 4.1,
- subventionerad bostad, såsom hyresbillig tjänstebostad,
- bränsle till nedsatt pris,
- elektrisk ström till nedsatt pris,
- beklädning i och för tjänsten (annat än överdrags- och skyddskläder) som tillhandahålls till nedsatt pris, se 4.2,
- subventionerad telefon i bostaden,
- subventionerad semesterbostad i Sverige eller utlandet, se 4.3.

2.2.1 Arbetsgivarens uppgiftsskyldighet.

Naturaförmåner som tillhör grupp II skall redovisas på kontrolluppgift om det sammanlagda värdet av lämnade förmåner — efter avdrag för ersättning — överstiger 600 kr för helt år räknat.

Anvisningar:

På kontrolluppgiften anges vad slag av förmån som lämnats och i förekommande fall det belopp som mottagaren erlagt för förmånen. Har förmån lämnats endast under viss tid av året, skall denna tid anges på kontrolluppgiften. Vid prövning om 600 kr-gränsen överskridits bör beaktas kravet på sammanläggning av förmåner från en och samma arbetsgivare. Vilka förmåner som skall tas med vid beräkningen och hur värdet av förmån, som lämnats under viss tid av året, skall beräknas anges under 2.2.

RSV Dt 1986:9 2.2.2 Särskilda bestämmelser för fåmansföretag

Den begränsning i arbetsgivarens uppgiftsskyldighet, som gäller naturförmåner med ett värde som inte överstiger 600 kr för helt år räknat gäller inte för fåmansföretag och till sådant företag hörande personalstiftelse ifråga om företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget. För denna personkrets skall förmånen anges på kontrolluppgift även om värdet understiger 600 kr. Vidare skall på kontrolluppgiften anges om den som fått förmånen är en person i nämnda personkrets.

Bestämmelserna härom återfinns i 37 § 1 mom första punkten sista stycket och 2 mom åttonde stycket TL.²

2.3 Förmåner som alltid bör anses skattepliktiga (grupp III)

Anvisningar:

Här avses förmåner som inte kan hänföras till åtgärder från arbetsgivarens sida för att skapa trivsel i arbetet eller dylikt utan som i regel måste betraktas som direkt ersättning för utfört arbete. Dessa förmåner bör därför anses skattepliktiga oavsett värdet.

Exempel

- hyresfri bostad,
- fri kost, ett eller flera mål om dagen, se 4.1,
- fritt bränsle,
- fri elektrisk ström,
- rätt att för privat bruk nyttja bil som ställts till förfogande av arbetsgivaren,
- rabatt åt anställda, vilken överstigit vad som sedvanligen förekommer, se 2.1,
- fri beklädnad i och för tjänsten (annat än överdrags- och skyddskläder), se 4.2,
- fri telefon,
- fri TV-licens, (utom i sådana fall som är hänförliga till grupp I)
- fri dagstidning, (utom i sådana fall som är hänförliga till grupp I)
- fri semesterbostad i Sverige eller utlandet, se 4.3.

Anvisningar:

Med fri förmån bör jämföras sådana fall, där den anställde

²Jfr RSFS 1980:33 RSV Dt 1980:13

visserligen betalar ersättning till arbetsgivaren för förmånen, men där ersättningen är så obetydlig i förhållande till förmånens värde, att förfarandet får anses ha tillkommit för att kringgå bestämmelsen om ovillkorlig skatteplikt för den helt fria förmånen.

Förmånen att få — fritt eller mot viss ersättning — för privat bruk använda bil som ställts till förfogande av arbetsgivaren får i regel anses ha ett värde överstigande 600 kr för helt år räknat. Skulle i undantagsfall den anställde ha använt bilen i så liten omfattning, att förmånens värde uppenbarligen understiger 600 kr för helt år räknat, blir frågan om skatteplikt för förmånen att bedöma enligt reglerna under punkten 2.2. Med liten omfattning avses däremot inte det fallet, då den anställde betalar ett så högt pris för att nyttja förmånen, att förmånsvärdet efter avräkning för ersättningen understiger 600 kr. Förmånen skall i så fall hänföras till grupp III.³

2.3.1 Arbetsgivarens uppgiftsskyldighet

De naturaförmåner, som hör till grupp III skall alltid redovisas på kontrolluppgift, oavsett vilket värde förmånen har.

Anvisningar:

På kontrolluppgiften anges förmånens art. Beträffande förmån som lämnats viss tid under året, se 2.2.1.

3 Värderingsprinciper

3.1 Naturaförmåner

För värdering av naturaförmåner gäller såsom allmän regel att det skattepliktiga värdet i princip skall motsvara marknadsvärdet (ortens pris, 42 § KL), dvs vad det skulle ha kostat den skattskyldige att för pengar skaffa sig något motsvarande.

För vissa naturaförmåner, där det föreligger svårigheter att göra en objektiv beräkning av värdet enligt ortens pris, anvisas förmånsvärden som beräknats schablonmässigt. Så har skett beträffande förmånen av fri bostad och kost (fritt vivre) resp fri kost, p 4.1, förmån av fri uniform och liknande, p 4.2 samt förmån av fri semesterbostad i vissa fall, p 4.3. RSV har dessutom i särskilda föreskrifter och anvisningar fastställt grunder för värdering, t ex för förmån av fri eller delvis fri bil³, förmån av fri eller subventionerad lunch⁴ och ersättningar m m i samband med idrottslig verksamhet⁵. Beträffande övriga förmåner — för vilka särskild värdering saknas — gäller således marknadsvärdet (ortens pris) som värderingsgrund.

³Jfr RSFS 1986:14 och RSV Dt 1986:6

⁴Jfr RSV Dt 1985:15

⁵Jfr RSV Dt 1986:25

RSV Dt 1986:9

Anvisningar:

Är det sannolikt att förmånstagare inte skulle ha skaffat sig vad som motsvarar förmånen om han själv skulle bestrida kostnaderna, bör värderingen ske med utgångspunkt i den inbesparing i de personliga levnadskostnaderna, som förmånen anses ha inneburit för förmånstagaren.

I vad mån lägre värde än marknadsvärdet bör sättas får bedömas med hänsyn dels till förmånens art och eventuella villkor som är förknippade med förmånen, dels till förmånstagarens inkomst- och förmögenhetsförhållanden.

En sådan värderingsmetod får inte tillämpas om förmånen kan bytas ut mot ersättning i pengar o d eller om det av omständigheterna i övrigt framgår att förmånen utgör en ersättning som kan jämföras med kontant lön. I så fall bör som skattepliktigt värde anses det belopp som kunnat erhållas i kontant ersättning, vilket som regel får anses motsvara marknadsvärdet. En sådan möjlighet till utbyte får normalt anses föreligga ifråga om gåvor och förmåner som regelbundet lämnas till anställda eller uppdragstagare inom företaget.

3.2 Gåvor

3.2.1 Allmänt om gåva från arbetsgivare

Gåva från arbetsgivare skall i princip jämföras med ersättning för utfört arbete (remuneratorisk gåva). Sådan gåva utgör alltid skattepliktig intäkt för mottagaren.

Anvisningar:

En gåva från arbetsgivaren bör värderas till vad det skulle ha kostat mottagaren att skaffa sig något motsvarande för pengar (marknadsvärdet).

3.2.2 Sedvanlig gåva av minneskaraktär

Anvisningar:

Undantagen från skatteplikt är sedvanlig gåva från arbetsgivare med karaktär av personalomkostnad. Sådan gåva är inte i första hand avsedd att utgöra ersättning för utfört arbete.

Med sedvanlig gåva avses gåva av minneskaraktär som lämnas vid särskild högtidsdag (t ex den anställdes 50-årsdag), efter längre tids anställning (t ex 25 år) eller när den anställda avgår med pension, se 2.1. Värdet (marknadsvärdet) av den sedvanliga gåvan bör inte överstiga vad statsanställda kan erhålla efter längre tids anställning eller ca tjugo procent av basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring med tillägg för den mervärdeskatt som belöper på anskaffningen.

Till sedvanlig gåva kan även räknas julgåva av obetydligt värde som lämnas till alla anställda eller en större grupp av dem. Som obetydligt värde i detta sammanhang får anses ett värde av ca en procent av basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring inklusive mervärdeskatt. **RSV Dt 1986:9**

Som sedvanlig gåva i denna mening räknas inte gåva som utdelas till anställda i samband med företagsjubileum eller liknande (jfr RSFS 1981:80 RSV Dt 1981:32). Sådan gåva utgör därför i princip skattepliktig ersättning för mottagaren. Om värdet av gåvan är ringa får gåvan anses jämförbar med sådan förmån av mindre värde som alltid är undantagen från skatteplikt. Ringa värde får gåvan anses ha om värdet inte överstiger 600 kr. Gåva av minneskaraktär försedd med inskription, bör dock vara undantagen från skatteplikt även om värdet av gåvan något överstiger 600 kr.

3.2.3 Gåvor av annat slag

Det har blivit allt vanligare att företag som ett led i sin personalpolitik lämnar gåvor till anställda i samband med personliga högtidsdagar eller vid flera andra tillfällen under anställningstiden — utöver ”sedvanliga gåvor”.

Anvisningar:

Gåva utöver ”sedvanlig gåva” utgör i sin helhet skattepliktig intäkt för mottagaren. Det värde som skall tas upp till beskattning är gåvans marknadsvärde, dvs vad det skulle ha kostat den anställda om han själv skaffat varan eller tjänsten för pengar. Av praktiska skäl kan man i normalfallet utgå från företagets anskaffningskostnad för gåvan med tillägg för den mervärdeskatt som belöper på anskaffningen.

3.3 Vinster i form av resor eller varor

Vinst i t ex försäljningspristävling, där priset består av en resa eller en vara, är en förmån som jämförs med ersättning för utfört arbete. Sådan förmån är därför skattepliktig intäkt för mottagaren. När det gäller vinst, som lämnas i form av en resa, blir den skattemässiga bedömningen beroende av om resan är en normal semester- eller rekreationsresa eller om vinsten utgörs av en exklusiv eller dyrbarare resa.

Anvisningar:

För en normal semesterresa bör värdet av förmånen bestämmas med ledning av resans allmänna saluvärde (marknadsvärdet).

RSV Dt 1986:9

Detta värde kan i regel anses motsvara företagets kostnad för resan med tillägg för förekommande mervärdeskatt. Den omständigheten att den skattskyldige av olika skäl inte tidigare företagit sådana resor bör inte medföra annan bedömning. Består vinsten däremot av en exklusiv eller en dyrbarare resa måste hänsyn tas till mottagarens ekonomiska situation. Är det sannolikt att mottagaren med hänsyn till sina inkomst- och förmögenhetsförhållanden skulle kunna företa en resa av detta slag, skall det skattepliktiga värdet bestämmas med ledning av resans marknadsvärde. I annat fall bör det skattepliktiga värdet bestämmas till ett belopp som motsvarar mottagarens inbesparade levnadskostnader. Det kan därvid finnas skäl att beskatta mottagaren för ett belopp som motsvarar kostnaden för en normal semesterresa.

Har vinsten lämnats i form av varor kan — som ovan anges ifråga om gåvor — förmånsvärdet av praktiska skäl bestämmas till företagets anskaffningskostnad för varan med tillägg för den mervärdeskatt som belöper på anskaffningen, se 3.2.3.

I samband med försäljningspristävlingar och liknande förekommer bl a premieringssystem, som innebär att deltagare (försäljare m fl) erhåller poängbevis, som varierar efter uppnått resultat. Bevisen berättigar innehavaren till uttag av varor.

Anvisningar:

Poängbevis har närmast karaktären av presentkort och kan således jämföras med kontanta medel. Värdet härav är skattepliktig inkomst för mottagaren. Skatteplikten inträder, när mottagaren erhåller bevisen. Förmånens värde för mottagaren bör motsvara det erhållna bevisets marknadsvärde.

4 Värdering av vissa förmåner

Naturaförmåner skall enligt huvudregeln (42 § KL) värderas med utgångspunkt i marknadsvärdet (ortens pris). Saknas förutsättningar för sådan prisjämförelse skall förmånen beräknas efter annan lämplig grund. För vissa förmåner har det visat sig medföra stora svårigheter att fastställa ett värde, beräknat efter ortens pris. Så är fallet för här nedan angivna förmåner. I dessa fall bör följande schablonmässigt beräknade värden tillämpas.

4.1 Fri bostad och kost (fritt vivre) resp fri kost

RSV Dt 1986:9

Anvisningar:

Fri bostad och kost	År (11 mån)	Månad	Dag
Förmånen av fri bostad och kost (fritt vivre) värderas – i normalfallet till	20 075 kr	1 825 kr	
– för sjöfolk vid tjänstgöring ombord (reducering av värdet för sjöfolk med eget hushåll i hemorten skall inte ske) till	12 925 kr	1 175 kr	
– för militär personal i FN-tjänst; 1/1 – 30/6, till	3 528 kr	588 kr	
Fri kost			
– hel kost (minst två mål om dagen) sexdagarsvecka	12 925 kr	1 175 kr	48:45 kr
femdagarsvecka	10 835 kr	985 kr	
– ett mål om dagen sexdagarsvecka	5 170 kr	470 kr	19:40 kr
femdagarsvecka	4 345 kr	395 kr	

Förmånen av subventionerad lunch beräknas vid 1987 års taxering till ett belopp per dag, som motsvarar skillnaden mellan 19:40 kr (värdet av fri kost, ett mål om dagen) och det pris den anställde erlagt för lunchen. Om förmånen ges i form av sk värdekuponger som gäller som betalningsmedel på flera näringsställen får dessa värderingsregler tillämpas endast under förutsättning att det sammanlagda kupongvärdet per arbetsdag för mottagaren inte överstigit 28 kr⁶.

4.2 Fri uniform

Anvisningar:

Förmån av fri uniform eller liknande, dvs annat än överdrags- och skyddskläder, bör värderas till lägst 600 kr.

⁶Jfr RSV Dt 1985:15

RSV Dt 1986:9 4.3 Fri semesterbostad

På attraktiva semesterorter finns vanligen en omfattande hyresmarknad för fritidshus och lägenheter. I sådana områden föreligger i regel möjlighet till jämförelse med ortens pris vid värdering av förmånen att kostnadsfritt eller till subventionerat pris få disponera semesterbostad som arbetsgivaren ställt till förfogande. Förmånen bör i dessa fall värderas till ortens pris, dvs vad det skulle kosta förmånstagaren att själv hyra något motsvarande.

Anvisningar:

För övriga områden eller där svårigheter föreligger att göra en objektiv beräkning av värdet med utgångspunkt i marknadsvärdet (ortens pris) bör förmånen av fri semesterbostad värderas till nedan angivna belopp om inte annat visas.

Fjällstuga (lägenhet)

Jul, nyår och
vårvinter (febr-april) 1 600 kr per vecka

Övrig tid 600 kr per vecka

Sommarstuga (lägenhet)

Sommar (mitten av juni-
mitten av augusti) 1 600 kr per vecka

Övrig tid 600 kr per vecka

Anvisningarna m m tillämpas vid 1987 års taxering och ersätter RSV Dt 1985:16 som dock alltså skall tillämpas ifråga om 1986 års taxering.